

élég meredeken (35—50°) dőlnek DK felé, de néhol, főként a táró ÉNy-i vége felé csökken a dőlésszög. Az agyagot erősen átjárják közethasadékok (diaklázisok) és a kisebb vetődések se ritkák. A völgy DDK-i oldalán már a felső-oligocén képződmények következnek.

A középső-oligocén megvan még a vincellér-iskola alatt, amelynek kútjából bőséges kövületanyag került elő; továbbá — homokos és homokköves kifejlődésben — a Síkhegyen, szintén kövületekkel. K-ebbre, a Szőlőskei-puszta közelében az új műút bevágásában találkozunk a középső-oligocén agyag és agyagos mangánértelepek feltáráásával, majd Noszvaj középső részétől ÉÉNy felé, a völgy baloldalán a Boldogasszony-szőlő felé szerepel az megint, itt is vékony agyagos mangánértelepekkel.

3. Felső-oligocén (katti emelet)

Eger DK-i oldalán, az egykori Wind-féle téglagyár táján kezdődik a külszínen, ahol az agyagfejtő gödörben agyag és homok váltakozását figyelhetjük meg. A homok tartalmazza az ismert dús kövesült állatvilágot. Megvan a felső-oligocén az Ostorosi-völgy két oldalán, végül Noszvaj délibb részének két oldalán, de itt már számításba vehető ősmaradvány nélkül. Teljesen hiányzik Demjén környékén.

4. Alsó-miocén (burdigálai emelet)

A Noszvajtól Ny-ra és É-ra elterülő kavics főként a középső-oligocén képződményeire, helyenként a felső-eocén nummulinás mészkőre, sőt Noszvajtól K-re a felső-oligocén rétegekre települ. Bizonyos tehát, hogy a felső-oligocénnél fiatalabb. Kövület, ami földtani korát igazolná, nincs benne. Kétségtől szárazföldi eredetű törmelékkúp maradványa. Települése és kőzettani kifejlődése alapján alsó-miocén (burdigálai) korinak tekinthetjük, megfelelhet tehát az Egercsehi-Bükkszék vidéki és salgótarjáni területek alsó-miocén kavicsainak. Emellett szól az is, hogy Noszvajtól K-re a kavicsba riolittufaréteg települ, ami megfelelhet a borsodi és salgótarjánvidéki alsó riolittufának.

LES FORMATIONS OLIGOCÈNES DES ENVIRONS DE EGER

Par Z. SCHRÉTER

Voici les formations étudiées:

1. *Oligocène inférieur, Lattorfien.* a) Marne brune jaunâtre qui correspond stratigraphiquement et pétrographiquement à la «marne de Buda» (Ofener Mergel) des environs de Budapest. b) Sa partie suprême est une marne siliceuse à feuilles minces, toujours lentilliforme. Elle est tout à fait semblable aux schistes ménilitiques des Carpathes Orientales

et aux schistes siliceux des environs de Budapest. Toutes les deux sont caractérisées par le genre de poisson *Serranus budensis* НЕСК. c) Dans les environs de Noszvaj elle est remplacée par un grès d'épaisseur non considérable et par un conglomérat.

2. *Oligocène moyen, Rupélien*. Il est représenté par une série très épaisse d'argile dans laquelle existent — subordonnément — des couches minces de sable, de grès et de tuf andésitique. Une lentille de benthonite de 3 m d'épaisseur s'intercale, à un endroit, dans ses horizons supérieurs. En outre, s'y intercalent des gisements de minerai de manganèse argileux bruns lentilliformes, de quelques dm à plusieurs m d'épaisseur. La teneur en manganèse du minerai oxydique et carbonaté est petite. Parmi les Foraminifères qui se trouvent dans le résidu de lavage de l'argile, les *Clavulinoides szabói* НАНТК, *Marginulina fragaria* GÜMB., *M. gladius*, PHIL., *Haplophragmoides acutidorsatus* НАНТК., *Planularia kubinyii* НАНТК. de même que le *Pseudomissum bronni* МАУ. prouvent son âge rupélien.

3. *Oligocène supérieur, Chattien*. La série se compose de sable et argile ; le sable contient la riche faune de Mollusques de Eger devenue célèbre, décrite par l'auteur.

4. *Miocène inférieur, Burdigalien*. Dans les environs de Noszvaj, des graviers quartzeux gisent audessus des groupes précédents. Dans la partie supérieure de ceux-là, on trouve une couche mince de tuf rhyolithique. Du point de vue d'âge et de mode de gisement, ils correspondent aux graviers des terrains de houille brune de Borsod et des environs de Salgótarján.

ОЛИГОЦЕНОВЫЕ ОБРАЗОВАНИЯ ОКРЕСТНОСТИ Г. ЭГЕР

Золтан Шретер •

Изученными образованиями являются следующие :

1. *Нижний олигоцен, латторчский ярус*. а) Желтовато-бурый мергель, который стратиграфически и петрографически соответствует «будапештскому мергелю» (Ofener Mergel) окрестности г. Будапешт. б) Его высшая часть слагается тонко-листочковым кремнистым мергелем, встречающимся только линзообразно. Данный мергель аналогичен с менилитовыми сланцами Восточных Карпат, а также с кремнистыми сланцами окрестности г. Будапешт. Для обоих характерно присутствие рыбы *Serranus budensis* НЕСК. в) В районе с. Носвай он замещается песчанником небольшой мощности и конгломератом.

2. *Средний олигоцен, рупельский ярус*. Он представлен глинистой свитой значительной мощности, в которую подчиненно залегают тонкие слои песка, песчаника и андезитового туфа. В его более верхние горизонты на одном месте вклинивается бентонитовая линза мощностью в 3 м. Помимо этого в него переслаиваются линзообразно развитые залежи бурой, глинистой марганцевой руды, мощность которых колеблется от

нескольких дециметров до нескольких метров. Содержание марганца в оксидных и карбонатных рудах небольшое. Из фораминифер, встречающихся в остатке отмучивания глины, виды *Clavulinoides szabói* H a n t k., *Marginulina fragaria* G ü m b., *M. gladius* P h i l., *Haplophragmoides acutidorsatus* H a n t k., *Planularia kubinyii* H a n t k., а также *Pseudamussium bronni* M a y. подтверждают ее рупельский возраст.

3. *Верхний олигоцен, хаттский ярус.* Свита слагается песком и глиной; песок содержит описанную автором и ставшую значительной прекрасную Эгерскую фауну моллюсков.

4. *Нижний миоцен, бурдигальский ярус.* На предыдущие свиты в окрестности с. Носвай залегает кварцевый гравий, в верхней части которого встречается немошный слой риолитового туфа. В отношении залегания и возраста он соответствует гравиям буроугольных территорий округа Боршод и района г. Шальготарян.